

Inleiding

Op 25 november is een aantal vragen beantwoord naar aanleiding van de GAD-Meter 2018. Daarover vindt u hieronder een enkele vervolgvraag.

Daarnaast is een tweetal documenten gepubliceerd, de Tussenstand Regionaal Uitvoeringsplan huishoudelijk afval 2015-2020 d.d. 16 oktober 2019 en een Verkenning Toekomstscenario's huishoudelijk afval- en grondstoffenbeheer, van april 2019. Naar aanleiding daarvan heeft een thema-uur plaatsgevonden in de gemeente Gooise Meren.

Tot slot is er sprake van een aantal recente ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op het afvalbeleid van Gooise Meren.

VERVOLGVRAGEN NAV BEANTWOORDING VAN 25 NOVEMBER jl.

Vraag 1

- a) Gelet op de nadelen die kleven aan ondergrondse containers en de daarbij vaak toegepaste gedifferentieerde tarifiering voor huishoudens (Diftar), zou de Regio GV ook zijn overgegaan tot het investeringsprogramma in het kader van VANG van bijna €24 miljoen als er geen sprake zou zijn van PMD inzameling?
- b) Hoe hoog zouden de investeringen zijn zonder PMD-inzameling en zonder individualiseerbare inzameling, maar alleen restafval, GFT en papier?

Antwoord

- a) *In 2012 is gestart met het formuleren van een visie op de afvalinzameling om te komen tot een significant hogere afvalscheiding in 2020, zoals ook vermeld in het regionale uitvoeringsplan huishoudelijk afval 2015-2020. Gedurende de periode 2012-2014 zijn de portefeuillehouder middels diverse memo's en bijeenkomsten meegenomen in de totstandkoming van het uitvoeringsplan. De volgende uitgangspunten zijn daarbij door de portefeuillehouders vanuit de gemeentes vastgesteld:*

- *Afvalscheiding stimuleren door faciliteren van de verschillende afvalstromen / grondstoffen.*
- *Stoppen met zakkeninzameling restafval.*
- *Bovengrondse containers vervangen voor ondergrondse containers.*
- *Basis op orde maken (containermanagement, automatisering, invoeren vulgraadsensoren e.d.). Doel hiervan is enerzijds kostenbeheersing en anderzijds eventueel het invoeren van Diftar mogelijk te maken in de toekomst indien dit gewenst / noodzakelijk is.*

Dus het antwoord op deze vraag is: Ja, tot op zekere hoogte, want de transitie was al gaande om over te stappen op ondergrondse containers (o.a. stoppen met zakkeninzameling). Dit staat in principe los van het VANG-beleid. Wel zou het aantal containers mogelijk anders zijn uitgevallen omdat er minder scheiding zou zijn.

De hoogte van de investeringen van het VANG-programma worden deels bepaald door de invoering / optimalisatie van de PMD-inzameling. Daarnaast staan, bij werken met ondergrondse containers, de hoeveelheden containers los van de soorten afval. Met andere woorden indien er niet gekozen zou zijn voor inzameling van PMD, dan zouden min of meer dezelfde hoeveelheden containers geplaatst zijn. Er bestaat een mogelijkheid om het aantal containers te beperken door te spelen met de inzamelfrequentie.

- b) *Zie a. De hoogte van deze benodigde investeringen is niet zomaar te bepalen en is afhankelijk van heel veel variabelen. Deze vraag wordt meegenomen bij de nieuw op te stellen grondstoffenvisie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma en de daarbij horende afwegingen.*

Er is goed in beeld wat de investeringen zijn, dit wordt heel nauwkeurig bijgehouden.

Zoals hiervoor is aangegeven: elke ondergrondse die nu ingepland staat voor pmd is niet op te heffen als er geen pmd meer nodig is. Deze ondergrondse container blijft dan noodzakelijk voor de inzameling van afval. De totale hoeveelheid afval neemt namelijk niet af. Nu is de afspraak dit te scheiden in fracties. Indien alles bij elkaar mag, dan is de hoeveelheid gelijk. Met het wekelijks legen van deze containers blijft het aantal ondergrondse containers gelijk en daarmee ook de investeringen. Wel kan het aantal containers beperkt door het spelen met de inzamelfrequentie. De investeringen van de minicontainers zouden wel lager zijn zoals op de eerste vragen beantwoord is.

De 24 mln is nodig om bovengronds containers te vervangen voor ondergrondse containers en de ict-maatregelen door te voeren om deze assets op een verantwoordelijke wijze te beheren.

Geconcludeerd kan worden dat deze vraag een als-dan situatie betreft waar niet snel een eenduidig antwoord op gegeven kan worden.

Vraag 2

- a) Naar schatting wanneer verwacht de Regio GV meer te kunnen zeggen over de doelstellingen en maatregelen die zijn of worden genomen in verband met de 42% hogere overheadkosten – in 2017 - van de GAD in vergelijking tot de peer-groep?
- b) De ontwikkeling van de kosten voor overhead voor 2017 tonen andere cijfers dan die gepresenteerd in de Tussenstand Uitvoeringsplan. Kunt u dat toelichten?

Antwoord

- a) *In opdracht van het Centraal Management Team van de Regio Gooi en Vechtstreek wordt in het tweede en derde kwartaal van 2020 hier nader onderzoek naar gedaan. Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in de overheadkosten en hoe deze geduid moeten worden in relatie tot het takenpakket van de Regio.*
- b) *De cijfers van de Benchmark Afval worden anders berekend dan die gepresenteerd staan in het tussenrapport. Daarnaast is de overhead de afgelopen jaren op verschillende wijzen gepresenteerd als gevolg van de regelgeving BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten). Dit onderwerp komt terug bij in 2a genoemde onderzoek. De BBV-regelgeving is van toepassing voor gemeentelijke en gemeenschappelijke organisaties.*

Vraag 3

De suggestie van een regionale beeldvormende sessie te organiseren wordt 'meegenomen' en 'past bij in de aanpak' raden te betrekken. De concrete vraag was of de Regio GV daartoe bereid is en wanneer. Kunt u die vraag beantwoorden?

Antwoord:

De Regio Gooi en Vechtstreek is zeker bereid en ook van plan om een regionale beeldvormende themasessie te organiseren. In overleg met de regioambassadeurs en de Portefeuillehouders Milieu zal in de komende periode een moment gekozen worden. Inmiddels is deze bijeenkomst gepland op 18 mei.

NAV TUSSENSTAND UITVOERINGSPLAN

Vraag 4

Op pagina 2 wordt vermeld dat kern van het VANG-plan is om de service te verbeteren door drempelverlagende maatregelen die het aanbieden van grondstoffen (bedoeld wordt: afval dat gescheiden wordt ingezameld) makkelijk maakt, terwijl de drempel voor het aanleveren van restafval wordt verhoogd.

- a) Klopt het dat de inzameling van (rest-)afval een wettelijke, gemeentelijke taak is (zie ook vraag 13)?
- b) Levert het voornemen van de GAD om de drempel voor het aanbieden van restafval te verhogen geen spanning op met die wettelijke taak van de gemeente?

Antwoord

- a) *Dat klopt.*
- b) *U vraagt of dit spanning geeft met de wettelijke taak die wij uitvoeren. Daarop is het antwoord nee. Uiteraard levert het spanning op in het serviceniveau en het gevoel daarbij. Het klopt dat er enige dwang is om minder restafval aan te bieden door het verlagen van de frequentie en kleine container.*

De zorgplicht van gemeenten betreft alle huishoudelijke afvalstoffen met daarbij een duidelijke doelstelling om de hoeveelheid afval te verminderen en zoveel mogelijk afval te hergebruiken. Door de service op herbruikbare stromen te vergroten en de frequentie voor restafval te verlagen dan wel daarvoor een brengvoorziening te maken, geeft de gemeente juist actief invulling aan haar wettelijke verplichtingen.

Uit ervaring in veel gemeenten blijkt dat inwoners dan veel minder restafval aanbieden en dat een frequentie van 1x per 2 weken in een traditioneel systeem met minicontainers geenszins passend meer is en zelfs niet langer doelmatig kan worden genoemd.

In artikel 10.21 van de wet Milieubeheer staat dat de gemeente zorgdraagt voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen binnen haar grenzen. In artikel 10.26 staat: 'de gemeenteraad kan, in afwijking van artikel 10.21, in het belang van een doelmatig beheer van huishoudelijke afvalstoffen bij de afvalstoffenverordening bepalen dat o.a. huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld met een daarbij aangegeven regelmaat.

Wettelijke taak

Volgens de Wet milieubeheer zijn gemeenten wettelijk verplicht om huishoudelijk afval (gescheiden) in te zamelen. In het Publiek Kader Huishoudelijk Afval hebben gemeenten en Rijk bovendien de ambitie vastgelegd dat in 2020 de hoeveelheid restafval gemiddeld niet meer dan 100 kilogram per persoon per jaar mag zijn en dat 75% van het huishoudelijk afval moet worden gescheiden. Minder restafval en meer gescheiden materiaalstromen vergroten de kansen voor hergebruik. De VNG heeft ook afspraken gemaakt over verpakkingen met het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat en het Afvalfonds Verpakkingen. Hiervoor geldt wettelijke producentenverantwoordelijkheid, die via de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 deels wordt uitgevoerd door gemeenten, in ruil voor vergoedingen en aanvullende afspraken. (bron: <https://vng.nl/artikelen/raadgever-afval-en-circulaire-economie>)

Artikel 10.21 Wet Milieubeheer (bron: wetboek-online.nl)

1. De gemeenteraad en burgemeester en wethouders dragen, al dan niet in samenwerking met de gemeenteraad en burgemeester en wethouders van andere gemeenten, ervoor zorg dat ten minste eenmaal per week de huishoudelijke afvalstoffen met uitzondering van grove huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld bij elk binnen haar grondgebied gelegen perceel waar zodanige afvalstoffen geregeld kunnen ontstaan.
2. Groente-, fruit- en tuinafval wordt daarbij in ieder geval afzonderlijk ingezameld.
3. De gemeenteraad kan besluiten tot het afzonderlijk inzamelen van andere bestanddelen van huishoudelijke afvalstoffen.

Toelichting: De taken die gemeenten volgens de wet Milieubeheer hebben op het terrein van inzameling van huishoudelijk afval zijn overgedragen aan de Regio Gooi en Vechtstreek (GR Gooi en Vechtstreek artikel 5.2c).

Vraag 5

Op pagina 4 en 5 wordt ingegaan op de kosten. De uitvoeringskosten stijgen als gevolg van de toename van de dienstverlening en het verhogen van het serviceniveau.

a) Kunt u die toename van de dienstverlening en het serviceniveau nader specificeren, ook in bedragen? De verwerkingskosten dalen als gevolg van de vermindering van het restafval, zo wordt gesteld (blz. 5 en 18). Uit de GAD-meter leren we dat inzameling van PMD juist 4x zo duur is als dat van restafval en de verwerking 2x zo duur.

b) Wat zijn de inzamelkosten per 2019 van restafval, GFT, papier en PMD (de eerdere cijfers waren immers per 2017)?

In 2017 was de vergoeding van Nedvang volgens uw opgave in 2017 €1.5 miljoen (incl. Btw).

c) Wat is de vergoeding geweest over 2018 voor gescheiden ingezameld PMD?

d) Klopt het dat de GAD betrokken is bij een in 2016 afgesloten, nieuw contract met betrekking tot restafval met betere condities dan voorheen, en dat dit contract een daling van verwerkingskosten met zich meebrengt? Welke factoren spelen de grootste rol bij de verlaging van de verwerkingskosten?

e) Kunt u het niveau van de jaarlijkse kapitaallasten specificeren van vóór het VANG-investeringsprogramma en het verwachte niveau als het programma volledig is uitgevoerd, ook in relatie tot de andere kapitaallasten?

f) Een van de eisen gesteld aan de wijziging van het inzamelsysteem is dat dat het ten opzichte van de begroting van 2015 budgetneutraal wordt ingevoerd (blz. 7). Is dat gelukt?

Antwoord

a) *De stijging van de kosten worden deels veroorzaakt door het aanpassen van de inzamel frequenties en deels doordat de verandering niet in 1 keer hebben plaatsgevonden. Daardoor was er tijdens de uitrol deels sprake van twee inzamelsystemen naast elkaar. Er is gekozen voor het verhogen van de dienstverlening van grondstoffen (vaker GFT en uitrol PMD klike aan huis) en verlagen van de service van restafval (kleinere klike die minder vaak wordt opgehaald). Daarnaast is op verzoek van de gemeenten de wijkvoorzieningen voor PMD blijven bestaan. Ook dit geeft extra uitvoeringskosten met zich mee. Ook leidt de uitbreiding van de grondstoffen naar hoogbouw tot hogere uitvoeringskosten. Deze toename is niet eenvoudig verder te specificeren zoals aangegeven is in de Tussenrapportage. De begroting van de Regio/GAD is niet ingericht om deze uitdraaien te genereren. Mogelijk kan dit in de toekomst wel, indien dit een wens wordt van de bestuurders en het AB.*

b) *De definitieve inzamelkosten per 2019 zijn op dit moment nog niet bekend. Deze cijfers uit de jaarrekening van de Regio kunnen niet 1 op 1 vergeleken worden met de cijfers van de Benchmark. Bovengenoemde cijfers van 2017 komen uit de Benchmark Afvalinzameling. Binnenkort komt de*

Benchmark Afvalinzameling 2018 beschikbaar die daarmee vergeleken kunnen worden. De GAD-cijfers uit 2017 voor de afvalbenchmark 2017 worden in 2018 gemaakt en eind 2018 met ons gedeeld. Deze worden door ons in de GAD-meter in het voorjaar 2019 gedeeld met de gemeentes. We zouden de benchmark eventueel los van onze eigen GAD-meter kunnen presenteren aan de gemeenten indien dit gewenst is.

- c) *In 2018 was de vergoeding 1,744 miljoen. In 2017 was het definitieve bedrag € 1,667 miljoen.*
- d) *Het klopt dat de GAD een (nieuw) verwerkingscontract voor restafval heeft afgesloten. Dit contract is op 1 juli 2016 ingegaan. Ten opzichte van het vorige restafvalcontract heeft dit geleid tot een significante verlaging van de verwerkingstarieven voor restafval. De belangrijkste reden voor dit lagere verwerkingstarief was dat op dat moment er sprake was van een overcapaciteit in de verwerkingsmarkt. Daarnaast leidt de grote daling van de hoeveelheid restafval ook tot een grote daling van de verwerkingskosten.*
- e) *De totale investeringen voor VANG zijn begroot op 23,7 miljoen. De afschrijvingstermijn voor deze investeringen bedraagt 12 jaar. Dit betekent dat als de implementatie is afgerond, de jaarlijkse afschrijvingslast € 1,9 miljoen bedraagt.*

De kapitaallasten voor de GAD waren, voordat het VANG project van start ging, ongeveer € 2,5 miljoen. Het totaalbedrag aan investeringen voor het VANG-project bedraagt €23,6 miljoen. De investeringen voor het VANG project zijn in 2016 begonnen en lopen door tot naar verwachting 2022. Voor de VANG investeringen die in de jaren 2016 tot en met 2019 zijn gedaan, zijn de kapitaallasten al meegenomen in de jaarrekening en begroting van de Regio. Hierdoor stijgen de kapitaallasten geleidelijk totdat het totaal aan investeringen is gedaan. Ervan uitgaande dat alle investeringen in 2022 gereed zijn zou dit betekenen dat de kapitaallasten in 2023 bij benadering zijn gestegen met € 2,2 miljoen. Daarna dalen de kapitaallasten weer geleidelijk door de daling van de rentekosten. Na 2028 dalen de kapitaallasten sterker aangezien de eerste investeringen dan volledig zijn afgeschreven.

In het bovenstaande wordt echter geen rekening gehouden met alle andere investeringen die de GAD doet of "oudere" investeringen die de komende jaren volledig zijn afgeschreven. Ook deze factoren zijn van invloed op de hoogte van de totale kapitaallasten. Door de diversiteit hiervan is een nadere specificatie moeilijk te geven.

- f) *Nee, dat is om meerdere redenen nog niet gelukt zoals aangegeven in de Tussenrapportage VANG. Een eind oordeel kan pas na de transitie gegeven worden.*

Vraag 6

Hoe kijkt de Regio/GAD aan tegen de resultaten van de enquête onder raadsleden (blz. 34)?

Antwoord

De Regio/GAD vindt de respons laag. Uit de enquête blijkt dat de raadsleden op verschillende tijden en manieren zijn geïnformeerd. Verder valt op dat de meeste raadsleden op de traditionele wijze geïnformeerd willen worden via hun wethouder. Ook is er behoefte aan zowel regionale themasessies als lokale gemeentelijke bijeenkomsten. Voor de volgende periode willen we dit onder meer regie samen met de wethouders organiseren. Onder andere door aan elke raad een (actieve/expliciete) zienswijze te vragen, zoals nu ook bij de ASV en de RSA is gebeurd, maar ook door verdiepingssessies en themasessies te organiseren.

Vraag 7

Op blz. 36 wordt ingegaan om de containers en minicontainers. Er zijn ook investeringen specifiek gemoeid met individualisering van de aanbieders van afval (chips in minicontainers, voorbereiding van ondergrondse containers, barcode, registratiesystemen en IT, ..).

- a) Hoe groot zijn specifiek deze investeringen, gericht op de invoering van Diftar?
- b) Hoe groot zijn de te verwachten desinvesteringen als gemeenten in meerderheid begin 2020 zouden besluiten tot discontinuering van de gescheiden PMD inzameling?

Antwoord

- a) *Er zijn geen specifieke investeringen gedaan voor de invoering van Diftar want dat was immers niet de opdracht. Wel zijn investeringen gedaan die een adequaat en efficiënt containerbeheer mogelijk maken.*
- b) *Zie ook antwoord vraag 1. Dit is niet eenvoudig aan te geven. Indien er gestopt wordt met de PMD inzameling, dan is in ieder geval duidelijk dat de (grote) PMD-Kliko's omgezet moeten worden naar restafvalcontainers. De kleine restafvalcontainers moeten dan worden ingenomen en versneld worden afgeschreven (bij benadering 80.000 x € 25). De ondergrondse containers zijn nog niet volledig uitgerold dus een deel van deze middelen zouden mogelijk niet meer hoeven, afhankelijk van de wensen die er dan nog zijn ten aanzien van de andere redenen om voor ondergrondse containers te kiezen. Daarnaast zal er dan in beeld moeten worden gebracht welke middelen er nodig zijn voor de invoering van het alternatieve inzamelsysteem. Dit kan bij de nieuw op te stellen visie in beeld worden gebracht met de daarbij behorende afwegingen.*

Op basis van het uitvoeringsplan zijn er diverse aanbestedingen geweest om de inzameling van gescheiden afval mogelijk te maken. Als er nu door het bestuur een andere richting wordt gekozen, heeft dit consequenties voor de uitvoering van deze contracten. In de loop van het opstellen van de nieuwe visie zullen wij deze kosten door QuickScan inzichtelijk maken.

Vraag 8

Bij de evaluatie van het uitvoeringsplan (blz. 42 e.v.) is gebleken dat de verzamel/wijkcontainers in de praktijk 24% duurder uitkwamen dan begroot.

- a) Hoe komt dit? Waar was de begroting op gebaseerd?
- b) Door vertraging in de uitrol zijn tot en met 2018 de investeringen positief ten opzichte van het uitvoeringsplan; er is sprake van budgetoverschrijding. Is bij de 24% hogere kosten per eenheid en onzekerheid over het aantal te plaatsen containers, de prognose (blz. 44) voor de afronding van het Uitvoeringsplan niet zorgelijk? Hoe denkt de GAD de investeringen binnen de begroting te houden?

Antwoord

- a) *Binnen het begrote budget van € 19.043.000,- voor verzamel- en wijkcontainers vallen projectkosten (voorbereidingen, plaatsingskosten), plus de aanschaf van nieuwe containers. In totaal is gepland om 2.100 containers te plaatsen. Hier hebben we voor de evaluatie de gemiddelde eenheidsprijs € 9.070,- per te plaatsen container initieel op gebaseerd.*

Er zijn 215 containers geplaatst, waarvoor € 2,43 miljoen geïnvesteerd: dit geeft een gemiddelde eenheidsprijs per plaatsing per container van € 11.300,-.

Met betrekking tot de aanschaf van nieuwe containers is gerekend met de aanname dat van de 2.100 te plaatsen containers, 1.600 containers nieuw worden aangeschaft, omdat 500 containers kunnen worden hergebruikt, ruim 30% van het totaal. In de implementatie van de eerste fasen zijn er naar verhouding meer nieuwe containers aangeschaft, voor slechts (circa) 15% geplaatste containers is een bestaande container hergebruikt.

Dit verklaart voor een deel de verhoogde uiteindelijke eenheidsprijs in de eerste fase. Er is daarnaast ook tussentijds besloten gebruik te maken van duo-containers, waarvan de aanschafprijs hoger ligt. Tot slot heeft de lange voorbereidingsperiode voor de eerste plaatsingen (met een voortgang van 17%) gedrukt op de gemaakte projectkosten. Bovendien zijn er aanzienlijk minder containers geplaatst om de eerste fasen af te ronden (vanwege het besluit om minder huishoudens aan te sluiten om de ondergrondse container structuur, en meer op de minicontainer structuur), terwijl de projectkosten wel doorliepen.

- b) *Om binnen de begroting te blijven is het van belang te waarborgen dat de gemiddelde eenheidsprijs (inclusief voorbereiding en plaatsing) onder € 9.870 blijft (ruimer dan € 9.070 uit het plan maar nauwer dan de huidige € 11.300) en dat er niet meer dan 1.500 containers worden geplaatst (zoals gepland in de begroting). Het plan is om voor elke nog af te ronden fase helder in kaart te brengen hoeveel containers er naar verwachting geplaatst zullen worden en de plaatsingen structureel administratief te blijven monitoren (waardoor ook de gemiddelde eenheidsprijs inzichtelijk blijft). Hiermee kunnen we tijdig reageren en bijsturen wanneer het budget niet toereikend blijkt te zijn voor het afronden van de implementatie passende inzamelsysteem.*

De verwachting is dat de gemiddelde eenheidsprijs de komende jaren minder hoog zal zijn. Onder meer doordat de projectkosten naar verhouding lager zullen liggen omdat de implementatie efficiënter en in hoger tempo zal worden bewerkstelligd. Dit is al gezien in het jaar 2019 (welke buiten de scope van deze evaluatie valt, omdat de financiële cijfers tot eind 2018 beschikbaar waren), waarin in één jaar tijd meer containers zijn geplaatst dan in de gehele periode ervoor. Veel gemaakte projectkosten tot eind 2018 is leergeld geweest voor de nog te komen periode. Daarbij geldt ook in de komende fasen dat meer huishoudens zijn aangesloten aan de minicontainer structuur en er minder hoeven aangesloten te worden op de ondergrondse structuur. De verwachting is dus niet dat er meer containers dan 1.500 moeten worden aangeschaft dan begroot.

NAV TOEKOMSTVERKENNING

Vraag 9

Op blz. 11 wordt gesteld dat op basis van de cijfers van CBS 26 gemeenten gekozen hebben voor nascheiding.

a) Welk jaar betrof dat?

b) Een aantal gemeenten heeft aangekondigd te willen stoppen met bronscheiding van PMD? Kunt u aangeven hoeveel? En wat is de stand van 2019 terzake? Hoeveel huishoudens betreft dit naar schatting van het totaal aantal in Nederland?

Antwoord

- a) *Dit betreft 2017 (de meest recente beschikbare data ten tijde van het maken van de analyses)
Bronnen: CBS (Statline.nl, afvalhoeveelheden gemeenten) en Rijkswaterstaat (Afvalmonitor.data.nl van Rijkswaterstaat, waarbij categorie 'nagescheiden PMD' 2017 is geregistreerd).*
- b) *Een aantal gemeenten die overwegen op dit moment om over te stappen van bronscheiding naar nascheiding danwel een combinatie van beide systemen. Ook zijn er nog steeds gemeenten die overwegen Diftar te gaan invoeren en dus verder inzetten op het beperken van restafval. Er zijn ook een aantal gemeentes die willen gaan stoppen met Diftar. Het is bij ons niet bekend hoeveel gemeenten hun inzamelsysteem aan het overwegen zijn. We houden alle ontwikkelingen rondom de voor- en nadelen van bron- en nascheiding van o.a. pmd nauwgezet bij.*

Vraag 10

- a) Kunt u de ontwikkeling van de verwerkingskosten in de verschillende scenario's (2017, 2018/19 en 2025) nader specificeren?
- b) Waarom zouden de verwerkingskosten van scenario 3 stijgen, als bij nascheiding PMD uit het restafval wordt gehaald, en gelet op de 2x hogere verwerkingskosten van PMD tov restafval (GAD Meter 2018)?

Antwoord

- a) *In dit scenario-onderzoek zijn de verwerkingskosten per ton (en eventuele opbrengsten) over de gehele planhorizon en in elk scenario gelijk verondersteld.*
- b) *Omdat de verwerkingskosten per ton (en eventuele opbrengsten) van de onderscheiden afval- en grondstofstromen in elk scenario (over de gehele planhorizon) gelijk zijn gesteld, zijn verschillen in de totale verwerkingskosten tussen de scenario's en over de planhorizon het gevolg van verschillen in hoeveelheid (ton).*

ANDERE ONTWIKKELINGEN

Vraag 11

In het gezaghebbende periodiek Afvalonline (ook vrij beschikbaar te lezen op bijvoorbeeld de website van Midwaste) stond te lezen dat begin november 2018 een aanbesteding was vergund aan de firma Suez en het Duitse Tonsmeier voor een PMD sorteer- en verwerkingscapaciteit in de omgeving van Zwolle waar een investering van €30 miljoen mee is gemoeid. De aanbesteding betreft een commitment voor capaciteit voor vier jaar, met een optie op verlenging voor nog eens vier jaar, door Midwaste, HVC en Combinatie-Oost, waar GAD ook bij naam is genoemd. Deze vraag is ook gesteld in het thema-uur.

- a) Is er vanwege de GAD een commitment met betrekking tot deze aanbesteding door Combinatie-Oost?
- b) Hoe zit deze aanbesteding contractueel in elkaar, op basis waarvan beide firma's een investering van €30 miljoen verantwoord achten?

Antwoord

- a) *De GAD heeft voor de sortering en verwerking van het ingezamelde PMD ,contracten met verschillende marktpartijen afgesloten (Suez en Tonsmeier). Dit heeft de GAD gedaan in Combinatie-Oost verband om zodoende inkoopkracht te genereren. Het verwerkingscontract met de firma Tonsmeier is in een nog breder samenwerkingsverband afgesloten (Combinatie-Oost, HVC, Midwaste). Hierop heeft de markt gereageerd en aangegeven dat zij het lonend acht om een nieuwe sorteerfabriek in Nederland te bouwen. Deze contracten zijn in lijn met de raamovereenkomst afgesloten.*
- b) *Gezien de hoeveelheden PMD die gesorteerd en verwerkt worden zien marktpartijen kans om hier een sluitende businessclass van te maken.*

Vraag 12

Op 29 november heeft de Buitengewone Algemene Ledenvergadering (BALV) van de VNG besloten tot een aanpassing van de Raamovereenkomst Verpakkingen. Onderdeel van de aanpassing is een nieuw vergoedingenstelsel, waarbij een gemeente enkel nog vergoed wordt voor de inzameling, en dat de vergoeding €261 per ton bedraagt. Onduidelijk was wat het effect zou zijn van de nieuwe vergoeding voor de resultaten van gemeenten en hun inzamelbedrijven.

GAD-Meter 2018 vermeldt €345 aan kosten voor de inzameling van PMD.

- a) Wat zijn de kosten van inzameling van PMD per 2017, 2018, 2019 en als die cijfers van jaar tot jaar verschillen, wat is daarvan de verklaring? Is de definitie van de 'inzamelkosten' voor PMD steeds dezelfde?

b) Wat is het financiële effect van het nieuwe voorstel in vergelijking tot het huidige vergoedingstelsel, en wat gaat dat naar verwachting betekenen voor de Afvalstoffenheffing?

Antwoord

- a) *In de jaarlijks uitgebrachte Benchmark Afval kunnen de kosten voor de verschillende afvalstromen teruggevonden worden. In 2016 waren de kosten voor PMD € 370 / ton. In 2017 was gedaald tot € 345 / ton. De Benchmarkcijfers van 2018 levert een bedrag op van € 545 / ton. Dit bedrag is echter anders opgebouwd en dus niet 1 op 1 vergelijkbaar met voorgaande jaren. De Benchmark van 2019 gaat dit voorjaar starten op basis van de jaarrekeningcijfers van 2019 en is afgerond in november. De GAD zal o.a. via haar branchevereniging NVRD zich sterk maken om de definities zoveel mogelijk op elkaar te laten aansluiten. Het belangrijkste doel van de Benchmark is om deelnemers met elkaar te vergelijken. De totale inzamelkosten van PMD zijn erg gestegen over de afgelopen jaren omdat in deze periode het inzamelsysteem conform het uitvoeringsplan VANG ingevoerd is en nog deels ingevoerd gaat worden.*
- b) *Op dit moment weten we nog niet of de nieuwe inzamelvergoeding van € 261 / ton afdoende is voor de inzameling. Dit zullen we uiteraard gaan monitoren en inzichtelijk maken en indien nodig hierop gaan sturen richting Branchevereniging, Nedvang en VNG. Op dit moment is dus nog niet in te schatten wat het effect hiervan is op de kosten van afvalinzameling.*

Vraag 13

Op 5 december jl. heeft de VNG een brief vrijgegeven (VNG Nieuws) van de Staatssecretaris van Financiën van 12 november, twee weken vóór de BALV van 29 november, met daarin het standpunt dat gescheiden inzameling Btw-plichtig is, met terugwerkende kracht. Gewone afvalinzameling, aparte inzameling van GFT en de vergoeding van het Afvalfonds voor zwerfafval is niet Btw-plichtig. Het argument is dat gewone afvalinzameling een wettelijk taak is en dat het scheiden van afvalsoorten als PMD in de eerste plaats een taak is van de verpakkingindustrie, terwijl de kosten gemoeid met monitoring en registratie een belang is van het Afvalfonds. De vergoeding vanuit het Afvalfonds voor PMD is daarmee Btw-plichtig.

- a) Wat betekent dit voor de kosten van inzameling voor de diverse afvalsoorten voor het GAD, per ton?
- b) Wat is naar schatting de hoogte van de naheffing voor gemeenten die de GAD verwacht?
- c) Op welke wijze wil de Regio GV de naheffing opvangen?
- d) Wat had de Regio GV geadviseerd aan de deelnemende gemeenten mbt de aanpassing van de Raamovereenkomst Verpakkingen, in het bijzonder de daarin voorgestelde €261 vergoeding voor inzameling, als de Btw-plicht vóór de BALV bekend was geweest?

Antwoord

*De staatssecretaris van Financiën heeft per brief aan de VNG laten weten dat bijdragen die gemeenten ontvangen van de stichting Afvalfonds Verpakkingen voor de gescheiden inzameling, sortering en/of verwerking van verpakkingafval zijn belast met btw. De NVRD heeft aangedrongen bij VNG de komende maanden te gebruiken om te onderzoeken hoe het standpunt van het ministerie in de praktijk zal uitwerken. Afhankelijk van deze uitkomst zal bekeken worden of verdere actie richting het ministerie nodig is. De VNG gaat de komende twee maanden met de Koninklijke NVRD en het Afvalfonds kijken wat de gevolgen zijn van het besluit van de staatssecretaris. Naar aanleiding van de bevindingen wordt gekeken of bestuurlijk actie wordt ondernomen. **Op het moment dat er meer duidelijkheid is zullen we hier direct op reageren en acteren.***

- a) Dit is dus nog niet bekend.
- b) Dit kan oplopen tot 21% van de ontvangen vergoedingen over de afgelopen vijf jaar.
- c) Dat is op dit moment nog niet bekend.
- d) Indien dit eerder bekend zou zijn geweest dan had dit zeker invloed gehad op het advies van de Regio ten aanzien de Ketenakkoord Verpakkingen.